

Kibrit olmadan ateş yakmak, yabani doğada pusulasız yön bulmak, kürek kullanmak, balta kullanmak, çadır kurmak, düğüm atmak, kömür ateşinde yemek pişirmek, hava tahmini yapmak,... gibi cümleleri duymak çoğumuzda yabani doğada hayatta kalma kurs faaliyetlerini çağırıştırır. İzcilikle biraz ilgisi olanlarsa bunların izcilik faaliyetleri olduğunu bilir. İzciliğe dışarıdan bakan birisi bu tür eğitimleri alan birinin bunları yaşamının hangi bölümünde kullanacağı sorusunu sorabilir. Ya da GPS (küresel yön bulucu) gibi dünya üzerinde bulunduğunuz noktayı bir tuşa basarak gösteren bir alet varken yıldızlara, Güneş'e bakarak yön tayini yapmaya çalışmanın, hava durumunu meteoroloji raporlarından öğrenmek varken ilkel yöntemlere başvurmanın, hazır yiyecekler dururken ormandan bitki bulup pişirmeye çalışmanın bir anlamı olmadığını söyleyebilir. Artık tüm bunların yeri kaldı mı? Yanıtımız: "Elbette". Gerçi, sayılan etkinlik ve becerileri, günümüzün karmaşık, kent-merkezci yaşamında sergileyecek fazla zamanımız olmadığı açık. Ancak, bireysel kişiliğimizin giderek daha belirginleşen kolektif benlikle, globalleşmenin omuzlarımıza koyduğu (çoğu kentsel) rol ve görev karmaşasıyla silinmekte olduğu, yaşamımızı borçlu olduğumuz doğanın neredeyse yoğun bakım tedavisi istediği günümüzde izci yeteneklerine, daha da önemlisi izci karakterine

ve ruhuna daha çok gereksinim yok mu? O halde yapılması gereken, bu hünelerinin günümüz yaşamının gerektirdiği bir işlevselliğe kavuşturulması. Biz istiyoruz ki, insanlara sağlam bir karakter, güçlü bir beden, bağımsız düşünce ve kendine yetme becerisi sağlamak amacıyla kurulmuş bu köklü örgüt, İzcilik, yalnızca geçit törenlerinde, okul etkinliklerinde kalsın. Çok daha fazla sayıda genci eğitsin, gençliğin gücünü, dinamizmini, çağımızın kaçınılmaz yaşam tarzının gereksinimlerini yanıtlayacak bir işlevselliğe kavuştursun. İstiyoruz ki, sayıları çığ gibi büyüyecek izcilerimiz, oymaklarımız yazın ormanlara dağılsın, yangınlara karşı doğa mirasımızın koruyuculuğunu yapsın. Milli parklarımızda rehberlik yapsın, eğitim versin. Yangınlarda, depremlerde acil müdahale gücümüz olsun. İzcilerimiz, bilimsel araştırmalara da omuz versin. "Bilim İzcileri" Doğa deneylerinde, araştırmalarında biliminsanlarımızın temel yardımcısı olsun. Bilim ve Teknik Dergisi olarak istiyoruz ki, bu çok değerli örgütümüzü elbirliğiyle yüceltelim. Bilime tutkun okurlarımız, bu köklü ideali, bu yaratıcı düşünceyi daha da zenginleştirsinsinler. Bu nedenle okurlarımızı Türk İzciliği'ni desteklemeye, geliştirmeye, bu konudaki düşüncelerini, önerilerini bizimle paylaşmaya çağırıyoruz.

TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi

Genel bir tanımlamayla izcilik, gö- nüllü, uluslararası, çeşitli yaş grupların- daki gençlerin zihinsel, fiziksel, sosyal, duygusal ve karakter gelişimine katkı- da bulunan eğitsel bir gençlik hareketi. Aynı zamanda çocuklar ve gençlerin gelişme dönemlerinde, onların boş za- manlarını belirli bir program içerisinde değerlendirilmesini sağlayan bir eğitim aracı olarak da tanımlanabilir.

Oba ve Oymak

İzci obası, dünyadaki en küçük ço- cuk ya da gençlik kulübü ve izciliğin düzenli yürümesini sağlayan birim. Oba, aynı şeyleri yapmaktan hoşlanan ve genelde 6-8 kişiden oluşur. Her oba- nın, obadakiler tarafından belirlenen bir adı var. Bunlar hayvan, bitki, ünlü kişilerin adları gibi olabilir. Bu ad ge- nelde obanın bulunduğu yere göre bel-irlenir. Her obanın, obaya özgü üzerin- de amblem bulunan bir flaması olur. Obada lider özelliklerine sahip, obasını mümkün olan en iyi düzeye getirebile-cek istek ve enerjiye sahip kişi obabaşı olarak seçilir. Obabaşı yapılacak etkin-likleri, toplantıları, yürüyüşleri, kamp- ları organize eder ve yönetir.

İzcilikte obaların birleşmesiyle de oymaklar oluşur. Yıldız izci ünitelerin- de Oymak yerine Küme, Oymakbaşı ye- rine Kümebaşı; ergin izci ünitelerinde oymak yerine Ocak, Oymakbaşı yerine Ocakbaşı terimleri kullanılır. Oymak, Küme ve Ocaklardan iki ya da daha

İbrahim Kurak'la Söyleşi

BTD: Dünya izcileri bugün neler yapıyor?

İK: Her dört yılda bir yapılan Jamboree'ler var. Dünya teşkilatının üzerinde ısrarla durduğu GDV (Global Development Village) yani Gelişmiş Dünya Köyü alanı var. Bu alana giden çocuklar bi- limsel gelişmeler, atıkların değerlendirilmesi, hay- vanların korunması, hastalıklardan korunma, hijye- nik şartlar vs. bunları önceden izci teşkilatlarına sorulur. Bu alanlardan hangisinde faaliyet göstere- ceksin diye. Teşkilat da diyor ki örneğin hayvanla- rın korunması üzerine bir aktiviteler zinciri yapaca- ğım. Verilen standta grup hangi konuyu ele almış- sa, onunla ilgili elindeki tüm imkanları kullanarak aktivitesini yapar. Suni göletler oluşturulur, hay- vanların davranışları izlettirilir. Aklınıza gelebile- cek her şey yapılmaya çalışılır.

BTD: İzcilik bir yarışma mı?

İK: Dünya jamboree'sinde sportif manada ya- rışmanın dışında her şey var. Örneğin voleybol oy- nuyor ama yenmek-yenilmek yok sadece zamanı değerlendirme için oynuyor. Oryantring'de (yön bulma yarışması) yarışlar sonucunda madalyalar dalan var ama burada da asıl amaç bireyin kendiy- le yarışması.

BTD: Türkiye'den katılım oluyor mu?

İK: Son yapılan Jamboree'ye (Ocak 2003 - Tay- land) Türkiye'den 38 kişilik bir ekiple katıldık. Fa- kat önemli olan orada küçük bir ekiple bulunmak değil. Örneğin ABD, 3000 kişilik bir ekiple, İngil- tere 1500 kişilik bir ekiple katıldı. Bize küçük bir yan kampta bayrağımızı çektik. ABD 10 tane yan kampta bayrağını çekti. İngiltere aynı şekilde. Aç- ılıştı ya da kapanışta ABD ya da İngiltere adı du- yulduğunda dört bir taraftan çığlık sesleri geliyor.

BTD: Başka ne gibi etkinlikler oluyor?

İK: "Moot" denilen uluslararası bir kamp var.

Önümüzdeki yıl (2004) Tayvan'da yapılacak. Bu- na 17 yaş ve üzerindeki katılabilir. Bu faali- yet toplumsal hizmet ağırlıklı. Moot'un teması "dünyamızı ve kültürümüzü paylaşalım". Sınırla- rın ötesinde bir insanlı düşüncenin, gençlerin eğitiminde hakim kılınması yönünde bir dizi akti- viteler yapılıyor.

BTD: Federasyonun ne gibi çalışmaları var?

İK: Öncelikle eğitimle ilgili altın çark uygula- mamız var. Bu bireye yönelik bir 8 aşamadan oluş- an bir gelişim programı. Bireyin ya da çocuğun gelişiminde zihinsel gelişim, bedensel gelişim, ruhsal gelişim, sosyal gelişim ve duygusal gelişim boyutları var. Bu boyutları çocukta geliştirebilmek için ona bir yığın aktiviteler sunmanız lazım. Çocuk kampı, fiziksel gelişimin yanında ruhsal olarak da (kendine güveni gelir, cesaretlenir), sosyal olarak da (arkadaş edinerek) kendini geliştirebilir. Bu çark hem dinamizmi hem de üretkenliği ifade edi- yor. Bu aşamalar çocuğun tam kapasitesini ortaya çıkarmasını sağlıyor. Çocuk büyüdüğü zaman, so- rumluluk bilincini almış, ailesiyle, arkadaşlarıyla sosyal iletişimi kolayca kuran, uluslararası kamp- larında edindiği tecrübe ve arkadaşlıklarla bir dünya vatandaşı birey olur.

BTD: İzci olmak için ne yapmak gerekiyor?

İK: İzci grupları her ilde fahri olarak çalışan Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı il temsilci- liklerine bünyesinde faaliyetlerini gösterirler. Bu il temsilcilikleri her Ocak ve Şubat aylarında grupla- rın programlarını yapar ve organize eder. İzciliğin en önemli sembolü ise "izci fuları". Bunu gördüğün- zde o kişinin izci olduğu anlaşılır.

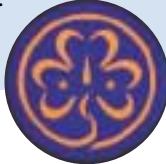
fazlasının bir araya gelmesiyle izci grupları oluşur ve başındaki lider Grupbaşı adını alır. Obabaşları bir ara-

ya gelerek bir kurul oluştururlar ve bu kurul bir başkan seçer (Oymakbaşı). Sonra yapılacak işler, düzenlenecek etkin-likler bu kurul tarafından planlanır.

Kamp, kent yaşamının dışında, ge- nelde çadırda kalınarak gerçekleştirilen eğlence, spor ve tatil amaçlı bir açık hava etkinliği. İzcilikteyse özgürlüğün ve izcilik yaşamının zirvesi. Kamptan zevk almak için kampçılığı iyi bilmek gerekir. Bu da her türlü hava koşulla- rında, her türlü olumsuz şartta ve her- kesin üzerine düşeni yapmasıyla müm- kün. Kamplar kısa (hafta sonu ya da ta- til günlerinde) ve uzun dönemli ya da yaz kampları ve kış kampları şeklinde olabilir. Yaz kampları, yıl boyunca haf- ta sonu kamplarında, gezilerinde öğ- rendiklerinin uygulaması. Bunun yan- ında; macera kamçılığı, havacılık kamçılığı, deniz kamçılığı, kış kamp- çılığı ve yaz kamçılığı gibi çeşitli kamplar vardır. Macera kamçılığı; ya- şadığın yerden uzakta, hatta başka bir ülkede yapılabilir. Dalma, dağcılık, raf-

Dünyada İzcilik

İzcilik 1907'de "Lord Baden Powell" (gerçek adı Robert Stephenson Smyth) tarafından kurul- du. İziciler arasında B.P. diye bilinir. İzciliğin ilk kuruluş amacı İngiliz erkek çocuklarına temel iz sürme, doğada yaşamda kalma bilgilerini vermek ve bunların yanında toplum sevgisiyle yardımlaş- ma duygularını artırmaktır. İlk kampın başarılı ol- masından sonra hareket hızla büyüdü ve 1910 yı- lında B.P.'nin kız kardeşi tarafından "kız izcilik" çalışmaları başlatıldı. B.P. aynı deniz izciliğini kur- du. Sistemin büyümesiyle küçük çocuklar için yıl- dız izcilik başlatıldı. 1941'de B.P. yaşamını kay- betti ve aynı yıl hava izciliği başlatıldı. Dünya İzci- lik Hareketi (WOSM) Teşkilatı bugün 30 milyona yakın üyesiyle hemen hemen tüm ülkelerde faali- yet göstermekte. Dünya Kız İzci (WAGGGS) Teşki- latı da 10 milyona yakın üyesiyle faaliyet göster- mekte olup her ikisinde de amaç; gençlerin ve ço- cukların okul dışı bir eğitimle zihinsel, bedensel, sosyal, ruhsal gelişimlerini sağlayarak geleceğe hazırlamak.

Türkiye'de İzcilik

Dünya izciliğinin kurulmasından kısa bir sü- re sonra Türkiye'de de izcilik çalışmaları baş- latılmış ve 1912 yılında Nafi Atif (Kansu) ve Ethem Nejat Bey, Ahmet ve Abdurrahman Ro- benson Kardeşler fark yerlerde izcilik çalışma- larını başlatmışlar. İzcilik çalışmalarına o dö- nemlerde "keşşafılık" denmekteydi. 1930'lar- da izciler Cumhuriyet Bayramlarında disiplinli yürüyüşleriyle halkın gözünde olumu bir yer edinmişler. Askeri ağırlığın yoğun olduğu o dönemlerde kampçılık ve diğer izci faaliyetleri yüzeysel olarak kalmış. 1935'te Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Beden Eğitimi ve İzcilik Mü- dürlüğü kurulmuş. 1942'deyse tüm okullara izcilik oymağı kurulması zorunluluğu getiril- miş. Türkiye 1950'de Dünya İzcilik Teşkilatına kabul edilmiş. 1991'de "Türkiye İzcilik Fede- rasyonu (TİF)" kurumuş ve izcilik faaliyetleri bu çatı altında sürdürülmekte. Bugün TİF'e bağlı yaklaşık 10.000 civarında izci bulunmak- ta ve ulusal ve uluslararası kamplarla tüm faaliyetler yapılmaya çalışılmaktadır.

Hava İzciliği

Hava izcileri, çadırı kamp, düğüm atma, pusula kullanma gibi izciliğin diğer tüm etkinliklerini yaparlar. Bunun yanında havacılıkla ilgili eğitim alıp hava araçlarını kullanırlar. Hava izciliği üç aşamadan oluşur; ilk aşama oymak izcilerine temel havacılıkla ilgili teorik bilgileri verir. İkinci aşamada herhangi bir hava aracıyla (planör, yamaç paraşütü, vs) uçuş eğitimi verilir. Son aşamadaysa hava araçlarından biriyle tek başına uçuş yapması sonucunda ya da herhangi bir havacılık dalında uzmanlaşmasıyla (model uçak uzmanlık kursu) hava izcisi olunur. Hava izci ünitesinin liderleri, TİF (Türkiye İzcilik Federasyonu) tarafından açılan hava izci liderlik kurslarına katılırlar. Havacılık uzmanlık gerektiren bir faaliyet olduğundan mutlaka konunun uzmanlarında yardım alınır. Bu kurslar TİF ve THK'nın (Türk Hava Kurumu) işbirliğiyle yapılır.

Hava izci kampları, THK Türk Kuşu İnönü Eğitim Merkezi'nde (Eskişehir) Türkiye'deki tüm hava izcilerini bir araya getirmek için 1998'den bu yana yılda bir defa yapılıyor. Bu kampta izciler yaş gruplarına göre THK tarafından planör, paraşüt, balon, motorlu ve motorsuz yelken kanat, motorlu ve motorsuz yamaç paraşütüyle ilgili temel eğitimler verilmekte. Kamp süresince model uçak ve model roket kurları da veriliyor. Ayrıca havacılığın temel konularında pusula, haritaçlık, GPS konuları da ayrıntılı olarak veriliyor.

ting, kano, balıkçılık gibi özel beceriler bu kamplarda kazanılabilir.

Kamp ateşi, kamp gecelerinin geleksel ve vazgeçilmez bir etkinliği. Gün içinde yapılan aktivitelerin yorgunluğunun atıldığı yoğun geçen zamandan dolayı yapılamayan sohbetlerin yapıldığı, yeni arkadaşlıkların kurulduğu yer. Kamp ateşi yakmanın bir takım kuralları var. Her şeyden önce bulunulan yerde ateş yakmaya izin verilip verilmediğinin bilinmesi gerekiyor. Ateş yakılacak yeri çalı-çırpıdan iyice temizleyip güvenli bir ateş alanı

Deniz İzciliği

Deniz izcileri, temel izciliğin yanında, denizcilik bilgileri alırlar. Deniz izciliğinde dört aşamadan oluşuyor. İlk aşama aday izcilik sınıfı. Burada izciler temel denizcilik bilgilerini, yüzme ve cankurtarma teorik bilgilerini, tekne tiplerini, gemicilik düğümlemlerini, gemicilik terimlerini öğrenirler. Sonraki aşama miçoluk sınıfı. Buradaki izciler, teknenin tüm parçalarını, seyir öncesi hazırlıkları öğrenirler. Bundan sonraki aşama olan Levent sınıfında, izciler teknenin sefere hazır olup olmadığını, donanımlarının durumunu, tekneye binenlerin can yeleği takıp takmadıklarını, teknede güvenlik kurallarına uyulup uyulmadığını kontrol eder. Son aşama olan Reis sınıfındaysa izci teknenin sevk ve idaresinden sorumlu. Bundan dolayı meteoroloji, gemicilik, navigasyon gibi konuları öğrenirler. Her deniz izcisi tekne seyri esnasında gerekli olan bilgileri öğrenmek ve bunları uygulamakla yükümlü.

Deniz izciliğinde balık tutma, ilkyardım, cankurtaranlık gibi çeşitli uzmanlıklar da var. Deniz izcileri tüm zamanlarını deniz üzerinde geçirmeye çalışırlar. Bunun içinde yüzme, yelken, sörf, kürek çekme, gemi modelciliği gibi konularla uğraşırlar.

Deniz izci kampları düzenli olarak, Akkum-Silifke (Mersin), Foça ve Çeşme (İzmir)'de düzenli olarak yapılmakta. Ayrıca TİF ve Türkiye Yelken Federasyonlarının işbirliğiyle Karadeniz Ereğli (Zonguldak) ve İznik (Bursa)'da yerel deniz izci kampları da var.

oluşturduktan sonra ateş yakmaya başlanabilir. Kibrit ya da çakmak olmadığı durumlardaysa; ince kenarlı bir mercek (dışbükey) yardımıyla kolay yanan bir madde üzerinde ateş yakılabilir. İnce kenarlı mercek yoksa bir buz parçasına dışbükey bir şekil verilerek mercek yerine kullanılabilir. Çakmak taşı diye bilinen taşların birbirine vurulmasıyla kıvılcım elde edilebilir. Bir de sürtünme yoluyla ateş yakılabilir. Kamp ateşi tüm işler bittikten sonra ateş, su ya da toprakla dikkatlice söndürülmeli.

İzci ve Doğa

İzcilik doğayla iç içe yapılan bir faaliyet olduğuna göre, doğanın verdiği ipuçlarını kullanarak kampın ve düzenlenen etkinliğin iyi geçmesi sağlanabilir. Bunun için pratik hava tahminlerini, yön tahminlerini, doğadaki zehirli hayvan ve bitkileri öğrenmek, kampın iyi geçmesini sağlar. Olası bir yaralanmada temel ilkyardımları bilmek bazen hayat da kurtarabilir.

Pratik Hava Tahminleri: Sabahleyin otların üzerinde çiğ olası havanın kuru ve açık geçeceğinin belirtisi. Ateşin dumanının yukarıya düz olarak yükselmesi yüksek hava basıncı olduğunu, kırlangıçların yüksekte uçuşu yine yüksek basıncın (kırlangıçlar hava akımlarıyla yükselen böcekleri yerler) dolayısıyla bu iyi havanın belirtisi. Ayrıca akşam Ay etrafında büyük bir hale varsa, gökkuşağı akşam görünüyorsa, Güneş doğarken parlak ve hafif sisliyse hava iyi ola-

cak anlamında. Bunların yanında sabahleyin otların üzeri kuruysa, ateşin dumanı yükselmeden dağılıyorsa ve kırlangıçlar alçaktan uçuyorsa (alçak basınç belirtisi) kötü havanın geldiği, Güneş doğarken gökyüzünün kırmızı, gökkuşağının sabahleyin görülmesi, ayın etrafında küçük bir çember bulunması havanın yağmurlu olacağını belirtir.

Pratik Yön Tahminleri:

Güneşle Yön Tayini: Güneş ile yön bulmanın en basit olanı güneşin doğudan doğup batıdan battığının unutulmaması. Yine yere dik olarak çakılan bir sopanın saat 12:00'deki gölgesi, kuzey yarımkürede sopanın tam dibine düşmez, biraz kayar. İşte sopanın dibinden biraz dışarıya olan bu gölgenin bulunduğu yön bize kuzeyi gösterir. Güney yarımküredeyse bunun tam tersi olur. Saat 12:00'de ekvator da dikilen bir sopanın gölgesi olmaz.

Yıldızlarla Yön Bulma: Kutup yıldızı (kuzey yıldızı)

Uluslararası Kamplar

Çeşitli uluslararası kampların en önemlisi olan Jamboree, bir bakıma izcilerin olimpiyatı da denilebilir. Dünya Jamboree'leri dört yılda bir yapılır. Tüm dünya izcileri bir araya gelir ve herkes için unutulmayacak güzel anlar yaşanır. Jamboree'lerin temelinde dünya barışına katkı sağlamak yatar. Bundan dolayı tüm Jamboree'lerde "barışın tüm izcilerin ana fikri olduğu ve çeşitli ülkelerden gelen izcilerin kardeş olarak dünya barışını desteklediği" vurgulanır. Jamboree'lerin ilki 1920'de İngiltere'de (8.000 izci), sonuncusuysa 2003'te Tayland'da (30.000 izci) yapıldı. Jamboree'ler bir diğer özelliği de ulusal olarak yapılabilmesi.

İzcilik alanında kampçılık, yürüyüş, yön bulma, dalma, paraşüt, kano ve rafting gibi bir çok açık hava sporunun bir araya gelmesi. Bu özellikleri nedeniyle de okul dışı bir faaliyet olarak değerlendirilebilir. İzcilik ilk kurulduğunda doğada hayatta kalma eğitimleri veriliyordu. Azalmakta olan canlı türleri, yok olan ormanlar, hızla tüketilen doğal kaynaklar gibi bir çok etken izciliğin artık bir çevreyi koruma, hayatta kalma ama depremden gibi faaliyetlere dönüşmesine neden olmuş. Tüm bunlar kamplarda çeşitli eğitimsel oyunlarla izcilere öğretilerek doğal hayatın ve çevrenin korunması gerektiği anlatılmakta.

Bülent Gözcüoğlu

Kaynaklar
<http://www.izcilikfederasyonu.org>
<http://www.pinetreeweb.com>
<http://www.izci.metu.edu.tr>
<http://www.scout.org>

zı) hareket etmez, ama dünyamız döndüğü için bunlar hareket ediyor gibi görünür. Bu özellikleri kullanarak önce yere biri kısa biri uzun öyle iki sopa çakılır. Bu iki sopanın uçları seviyesinden bir sabit yıldız görünmelidir. Sonra beklenir ve bir süre sonra da sabit yıldızın yavaş yavaş sopalardan ucundan baktığımız yönde çıkmakta olduğu görünür. Yıldız sola doğru kayarsa, baktığımız yön kuzeydir. Yıldız sağa doğru kayarsa güney, yukarı doğru kayarsa doğu, aşağıya doğru kayarsa batı olur. Bu yöntemle sabit yıldız kaymalarla yön bulma deniyor.

Saatle Yön Tayini: Yaklaşık olarak coğrafi kuzey ve güney yönlerini bulmak için saatten yararlanılabilir. Kuzey yarımkürede saatin akrebi güneşe çevrilir. Saat 12'yle akrep arasındaki açının açısı ortası güneyi ters uzantıysa kuzeyi gösterir. Yönün hangi ucunun kuzey olduğunu bulmak için güneşin öğleden önce doğuda olduğu akıld tutulmalı.